

Cílem této studie je představit amerického procesuálního filosofa Charlese Hartshorna a jeho filosofický teismus, a uvést jeho přístup a myšlenky do diskuse o vztahu teologie a filosofie. Po pojednání o osobnosti a díle Alfreda North Whiteheada jako známějšího představitele procesuálního myšlení a o osobnosti a díle Charlese Hartshorna uvádím hlavní aspekty Hartshornova novoklasického filosofického pojetí Boha v jeho vztahu ke světu. Pozornost věnuji i Hartshornovu specifiku – jeho obraně a interpretaci Anselmova ontologického argumentu pro Boží existenci. Pak se zabývám Hartshornovými pokusy vyrovnat se s některými klasickými výklady božího vztahu ke světu, představovanými dílem Tomáše Akvinského a Hartshornových současníků, protestantských teologů Paula Tillich a Karla Bartha. Poté představuji stručně procesuální teologii a některé pokusy o teologii, christologii a etiku hartshornovské ražby. Uvádím některé polemické hlasy z oblasti německé protestantské teologie a nastiňuji možnou spřízněnost mezi Hartshornovým pojetím Božího vztahu se světem a teologií a etikou nenásilí. V závěru bilancuji získané poznatky a význam celého projektu se pokouším ukázat i zahrnutím přehledu české protestantské diskuse o vztahu teologie a filosofie do tohoto kontextu. Dotknu se otázky „přirozené teologie“ a celý výzkum shrnuji konstatováním, že Hartshornova holistická procesuální vize může být díky své koherentnosti a jasnosti inspirací, výzvou i partnerem veškerého bádání sledujícího porozumění povaze a struktuře skutečnosti jako takové.